

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رتال جامع علوم انسانی

تاریخ و فلسفه

تاریخ در قرآن

تاریخ و فلسفه تاریخ در قرآن

در شماره‌های گذشته فهرست‌هایی از آیات قرآن کریم در زمینه: تاریخ جهان، تاریخ انسان، تاریخ پیامبران، تاریخ اسلام و فلسفه تاریخ ارائه شد. آنچه اینک در این شماره - از نگاه می‌گذرانید، جمع‌بندی مجموعه آیات قرآن کریم است در زمینه تاریخ و فلسفه تاریخ در قرآن کریم. گفتنی است که این جمع‌بندی به منظور معرفی پروژه فروع بی‌پایان در دومین نمایشگاه قرآن - که از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در ماه رمضان گذشته برگزار شد - فراهم شد که به هر حال - و به شرحی که مجال کنونی گنجای آن نیست - در آنجا ارائه نشد. اینک آن جمع‌بندی را با مقدمه آن عیناً پی‌افزود بحث تاریخ و فلسفه تاریخ در قرآن می‌سازیم.

هر چند هم اکنون نیز نوع پژوهشگران - در جامعه ما - به راه و رسم گذشته وفادار مانده‌اند و تحول عظیمی را که در این زمینه روی داده است - و از برجسته‌ترین خطوط بُعد مثبت تمدن غرب است - نادیده می‌گیرند، ولی به هر حال عصر تحقیق سنتی سپری شده است، درست مثل مدیریت، حمل و نقل، تولید صنعتی و کشاورزی و امروز دیگر بی بهره‌گیری از اطلاعات طبقه بندی شده و بدون پشتیبانی نظام اطلاع رسانی نمی‌توان در عرصه پژوهش حضور داشت. اگر در گذشته تتبع و تحقیق چنان در

رابطه‌ای تنگاتنگ بوده که مرز آن به روشنی در نگاه نمی‌نشست، امروز هر یک از این دو، دنیای مستقلی است، گرچه باز هم با رابطه‌ای همچنان تنگاتنگ. تنها با عنایت جدی به این نکته می‌توان طلسم تحقیق را در ایران اسلامی - چه حوزه و چه در دانشگاه شکست، که خوشبختانه اخیراً پیدایش نهادهای اطلاع‌رسانی در جای جای کشور به چشم می‌خورد و ضرورت طراحی نظام ملی اطلاع‌رسانی نیز زمزمه می‌شود که با شماری اما و اگرها می‌توان آن را به عنوان نوید تحولی تلقی کرد که شکوفایی پژوهش را در زمینه‌های گوناگون ارمغان آورد، ان شاء الله.

در باور نگارنده، هر تلاشی که با چنین آهنگی انجام شود بسیار ارزشمند است و برپایه چنین باوری کوشیده‌ام که در این راستا گامهایی بردارم. نخستین گام، فراهم کردن **خورشیدی غروب** متن و ترجمه نهج‌البلاغه و **فرهنگ آفتاب** است که در آن مفاهیم نهج‌البلاغه به تفصیل گردآوری و طبقه‌بندی شده و آمیزه‌ای است از نظم‌قبایی و موضوعی، هرچند که در آن نظم‌قبایی با وضوح بیشتری دیده می‌شود.

دومین گامی که در این راستا برداشته‌ام پروژه‌ای است با نام **فروغ بی پایان** که هدف آن فراهم کردن مفاهیم قرآن کریم است که با همان شیوه، ضمن بهره‌گیری از تجربه کار گذشته در جهت کاستن پاره‌ای کاستیها، به ویژه تکرار عبارتها که هر یک فراگیر مفاهیم گوناگون است، خاصه، با توجه به قیاس‌ناپذیر بودن آیات قرآنی با هیچ گفتار و نوشتار دیگر، حتی سخنان معصومین صلوات الله علیهم اجمعین.

چنین است که: **فروغ بی پایان** به صورت سه مجموعه در اختیار خواستاران آن قرار خواهد گرفت:

- ۱- کارتهایی فراگیر قرآن، ترجمه آن و مفاهیم کلی که از هر آیه برداشت شده است
- ۲- فرهنگ اجمالی یا گنج واژه مفاهیم قرآن کریم که امیدواریم با تلاش همکاران نمونه‌ای از آن را در نمایشگاه قرآن کریم به نمایش بگذاریم.
- ۳- فرهنگ تفصیلی مفاهیم قرآن کریم که نمونه‌ای پردازش شده از آن - تاریخ و فلسفه

تاریخ-را پایان بخش این مقاله قرار می‌دهیم،^(۱)

با نگاهی نه چندان عمیق در می‌یابیم که با استفاده از این شیوه، در مورد بیش از چهار هزار آیه قرآن کریم - با استفاده از حجمی در حدود ده صفحه - اطلاع‌رسانی شده است، در حالی که اگر از شیوه فرهنگ آفتاب استفاده می‌شد، به حجمی در حدود یک هزار صفحه نیاز بود. باتوجه به این نکته، اینک اگر در نظر بگیریم که حدود سه هزار واژه در مجموع این کار مطرح است که اگر مجموع کار معادل ۲۵۰ برابر این نمونه باشد، فهرستهای تفصیلی که به تدریج منتشر خواهد شد، باروش فعلی ۲۵۰۰ صفحه است، در حالی که با شیوه‌ای که در فرهنگ آفتاب عمل شده است نیاز به حجمی در حدود ۲۵۰۰۰۰ صفحه است. خلاصه این که، پانصد جلد کتاب در - حداکثر - ده جلد گنجانیده شده است.

۱- در این مقاله در آدرس آیات از نام سوره و شماره آیات بهره گرفته‌ایم، در حالی که در فرهنگ تفصیلی از شماره‌های سریال سود خواهیم جست و در پاسخ به نیاز کسانی که به مجموعه نخست (کارتها) دسترسی ندارند یا به هر دلیل می‌خواهند از قرآن بهره برند، جدولی را بی‌افزود فرهنگ اجمالی خواهیم کرد که با مراجعه به آن بتوان هر شماره سریالی را با سوره و آیه مربوطه منطبق کرد.

﴿حمد﴾

﴿۱﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

- ﴿۱﴾ به نام خداوند مهرگستر مهربان
﴿۲﴾ سباس و ستایش خدای را، پروردگار
جهانیان.

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ

- ﴿۳﴾ همان مهرگستر مهربان
﴿۴﴾ روز سرنوشت را صاحب فرمان،
﴿۵﴾ جز تو را نپرستیم و جز از تو نخواهیم
پشتیبان.

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
الْمَغضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

- ﴿۶﴾ رهبری مان کن به راهی راستا.
﴿۷﴾ راه آنان که وامدار نعمت خود خواستی شان،
نه خشم زدگان و نه گمراهان

﴿۱﴾ آداب آغاز اسماء و صفات التلاح - آغاز اعداد طیبی توحید توسل جهان جهانیتهی خاص و عام - رحمت خدا رحمت روایت جهان و خاص - رحمت هواطاف لرنگ مهر - رحمت نام رسوله - توسل	﴿۲﴾ آداب آغاز ادب - آداب استکبار اسماء و صفات انانیت انحصار بینش پویایی - حرکت تکامل تعلق - چاپلوسی توحید جهان چاپلوسی حرکت حقوق حمد خدا خودستایی ربوبیت	﴿۳﴾ شناخت حرفان فرنگ فلسفه لقب مالکیت نسبت شفاخت حرفان فرنگ استکبار فلسفه لقب مالکیت نسبت	﴿۴﴾ انحصار اسماء و صفات اللقاب - لقب بینش جبر و اختیار جزاء جهانیتهی حمد دین روز عدل لقب مالکیت معاد ملاکهای حمد - حمد وحدت	﴿۵﴾ صفات جمال - اسماء و صفات آزادی استقلال لطافت اعداد طیبی	انحصار اسان انقطاع الى الله انقلاب ابدلولوژی بندگی - پرستش بینش پرستش تحول - انقلاب توحید جهانیتهی خداشناسی روابط حرفان وابستگی - انقطاع الى الله وحدت تاریخ اسلام تاریخ نبیا تاریخ - تاریخ جهان، تاریخ انسان	انقطاع الى الله تقسیم جریانشناسی حرکت عطف مستقیم دعا راستی راهشناسی - عطف مستقیم طبقه فرنگ نیاز وحی هدایت انسان تاریخ نبیا تاریخ - تاریخ جهان، تاریخ انسان	تقسیمات جامعه شناسی جریانشناسی جوامع جهانیتهی خدا خط مستقیم خطوط سیاست طبقات - طبقه طب طب تاریخی گمراهی ملای تقسیم جامعه شناساه - تقسیمات + جامعه شناسی نعمت
--	--	---	---	---	---	--	--

«علق»

«۱۱۹۹»

﴿۶۱۰۷﴾ به نام خداوند مهرگستر مهربان بخوان به نام پروردگارت که بیافرید،	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَقْرَأَ بِسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾ أَنْزَلْنَاكَ الْأَكْرَمَ ﴿٣﴾
﴿۶۱۰۸﴾ آفرینش انسان را از لخته‌ای آغازید،	الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمَ ﴿٥﴾
﴿۶۱۰۹﴾ بخوان که پروردگارت گرامی‌ترین باشد،	كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّاظٍ ﴿٦﴾ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ أَرْجَاؤُنَا ﴿٧﴾
﴿۶۱۱۰﴾ همو که خامه را از ابزار آموزش رقم زد،	إِنَّا إِلَىٰ رَبِّكَ أَرْجَاؤُنَا ﴿٨﴾
﴿۶۱۱۱﴾ انسان را آموخت آنچه خود نمی‌داند،	
﴿۶۱۱۲﴾ هرگز آنکه بی‌گمان سرکشی کند انسان،	
﴿۶۱۱۳﴾ همین که خود را بی‌نیاز بیند (از دیگران)	
﴿۶۱۱۴﴾ باری، بازگشت به سوی پروردگار تو است بی‌گمان!	

﴿۶۱۰۷﴾ آفرینش بعثت تاریخ اسلام رهبیت محمد (ص) مخاطبها نام وقایع مهم	﴿۶۱۰۹﴾ اسماء و صفات بعثت تاریخ اسلام خدا رهبیت کرامت محمد (ص) مخاطبها وقایع مهم	﴿۶۱۱۰﴾ آموزش بعثت تاریخ اسلام خدا حلت و معلول علم قلم وقایع مهم	﴿۶۱۱۲﴾ اضراب انسان سرکشی ﴿۶۱۱۳﴾ استکبار اقتصاد انسان زمینه‌های استکبار - استکبار سرکشی غرور نیاز	﴿۶۱۱۴﴾ انسان بازگشت تکامل حرکت خدا رهبیت
﴿۶۱۰۸﴾ آفرینش انسان بعثت تاریخ اسلام حلقه محمد (ص) مخاطبها وقایع مهم		﴿۶۱۱۱﴾ آموزش - ه- علم انسان بعثت تاریخ اسلام جهل خدا علم وقایع مهم		

۱- تاریخ جهان

۱- ۱ پیدایش جهان، طبقه بندی و دورانمندی آن:

۱۲-۹/فصلت	۲۹/بقره
۳۸/ق	۵۴/اعراف
۱۲-۹/حدید	۷/هود

۱- ۲ هدفداری جهان و انسجام اجزای آن:

۹-۷/شعراء	۲۹-۲۲/بقره
۸۸-۸۶/نمل	۹۹-۹۵/انعام
۷۳-۷۰/قصص	۳/۱۶-۷۲/۱۰-۶۵/۸۷-۸۳/نحل
۲۷-۲۰/لقمان	۱۲/۷۰/اسراء
۶-۵/۱۴-۱۰/۲۱/۸۵-۸۴/زمر	۳۳-۳۰/انبیاء
۱۲/۳/جاثیه	۲۲-۲۱/مؤمنون
۴۹-۴۷/ذاریات	۴۵-۴۱/نور

۱- ۳ قانونمندی پیدایش و تحولات جهان

۶-۵/حدید	۴-۲/رعد
۱۲/طلاق	۳۰/انبیاء
۶-۳/ملک	۳/احقاف
	۴۹-۴۷/ذاریات

۱- ۴ مرگ و تولد دوباره جهان

۴۳-۴۱/ق	۱۱۴-۱۰۵/طه
۱۰-۹/طور	۱۰۴-۱۰۳/انبیاء
۶-۱/واقعه	۹۰-۸۷/نمل
۱۳-۱۸/حاقه	۲۹/۵۳/یس
۱۵-۸/مرسلات	۷۰-۶۸/زمر
۵-۱/۲۰-۱۷/۴۰-۳۷/نبأ	۱۶-۱۰/دخان

۹-۸ طارق	۱۴-۶/۳۴-۳۶ نازعات
۲۲-۲۱ فجر	۳۷-۳۳ عبس
۸-۱ زلزال	۱۴-۱ تکویر
۵-۱ قارعه	۱۳-۱۹/۱-۱۵ انفطار
	۶-۱ انشقاق

۲- تاریخ انسان

۲-۱ طرح آفرینش انسان در سطوح برین هستی و واکنش فرشتگان

ص/۷۱

۳۴-۳۰ بقره

۲۹-۲۸ حجر

۲-۲ دستور سجده به فرشتگان و موضعگیری ابلیس

۴۴-۲۶ حجر

۳۴ بقره

۶۵-۶۳ اسراء

۱۸-۱۱ اعراف

۲-۳ هبوط آدم، زمینه و فلسفه آن

۱۲۷-۱۲۰ طه

۳۹-۳۵ بقره

۲۶-۱۹ اعراف

۲-۴ هشدار به آدم در خصوص دشمنی ابلیس با انسان

۸-۵ فاطر

۲۶-۲۳/۳۴ اعراف

۸۵-۷۹ ص

۵۰ کهف

۱۱۹-۱۱۷ طه

۲-۵ توصیه به آدم و آدمیان به پیروی از دعوت پیامبران

۳۵ اعراف

۳۸ بقره

۲-۶ اولین خونریزی و برادرکشی

۳۲-۲۸ مائده

۳- بعثت پیامبران

۳- ۱ ضرورت بعثت

۱۳-۱۲۸/انعام	۵۹-۵۷/اعراف
۱/اسراء	۴۹-۴۷/یونس
۷۶-۷۵/حج	۵۳-۴۵/روم
۳۴-۲۹/احقاف	۲۴-۲۳/فاطر
۳۶-۳۱/رحمان	۱۲-۸/ملک
۸-۱/جن	۱۳۸/آل عمران
	۱۷۴/نساء

۳- ۲ معراج و پیامبری

۱۸-۵/نجم	۱/اسراء
----------	---------

۳- ۳ فلسفہ بعثت

۳۲-۳۰/روم	۴۰-۳۷/۲۱۳/بقرہ
۴۷-۴۵/احزاب	۱۴-۱۳/۲۱/۸۰-۷۹/۱۰۴-۱۰۲/آل عمران
۴۹-۴۶/سبا	۱۵-۶/نساء
۲۹/زمر	۲/۵۷/یونس
۱۳/۵۴/مؤمن	۵-۱/ہود
۴-۲/فصلت	۳۰/رعد
۵-۱/زخرف	۲-۱/ابراہیم
۵۸/دخان	۳۶-۷۶/۷۵-۹۱/۹۰/نحل
۶-۱/۲۰/جاثیہ	۳۹-۱/اسراء
۳۹/فتح	۶-۱/۱۱۰-۱۰۴/کہف
۹-۸/۳۵/حدید	۱۰-۳۵/۲۵-۵۰/۴۸/انبیاء
۱۲/ممتحنہ	۵۴-۴۹/۱۱۵-۹۷/مؤمنون
۹/صف	۳-۱/۵۹-۵۶/فرقان

دھر / ۲۹ / ۳	جمعہ / ۲
۶-۹ / اعلیٰ	۱۰-۱۱ / طلاق
۲۱-۲۲ / غاشیہ	۱۵ / ۱۹ / مزمل
۱۵-۱۷ / بلد	۳۹ / ۱-۳ / مدثر
	۳-۴ کلیت ادیان
۷ / احزاب	۱۳۸-۱۳۱ / ۲۸۶-۲۸۵ / بقرہ
۱۷ / ۳ / شورا	۸۵-۸۱ / آل عمران
۴۳-۴۵ / زخرف	۱۶۳ / نساء
۹-۱۲ / احقاف	۱۵۴-۱۵۵ / انعام
۱۸-۱۹ / اعلیٰ	۹۲-۹۳ / انبیاء
	۵۱-۵۶ / مؤمنون
	۳-۵ پیامبران اولوالعزم
۳۵ / احقاف	۷ / احزاب
	۱۳ / شورا
	۳-۶ پیامبران گمنام
۳۸ / فرقان	۱۶۴ / نساء
۷۸ / مؤمن	۴۵ / مؤمنون
	۷-۷ قانونمندی حاکم بردرگیری میان پیامبران و مخالفان آنان
۳۴-۴۵ / نبا	۱۱۳-۱۰۹ / ۱۲۵-۱۳۳ / انعام
۲۶-۲۵ / فاطر	۳۲ / رعد
۴۰ / یس	۱-۱۵ / ۹ / ابراهیم
۱۷۱-۱۸۲ / صافات	۲۵-۳۵ / ۱۹ / ۳۳ / ۶۳ / نحل
۱۲-۱۴ / ص	۹۶-۹۴ / اسراء
۲۵ / زمر	۴۱ / انبیاء
۵ / مؤمن	۴۲-۴۵ / حج

۱۸- ۴۳/۱۳- فصلت	۱- ۳۷/۳۷- رعد
۹- ۲۵/۶- ۲۳- زحرف	۴۴- ۵۲/۵۲- فرقان
۱۵- ۱۲/ق	۶۶- ۶۵/۶۵- زمر
۵۵- ۵۲/ذاریات	۱۹- ۱۸/جاثیه
۷- ۵/تغابن	۱۹/محمد
۲۰- ۱۷/بروج	۷/حجرات
۱۲۱- ۱۲۰/بقره	۳۹/ق
۵۰- ۶۷/۴۷- مائده	۱/تحریم
۱۱۸- ۱۱۵/انعام	۲۸- ۲۰/جن
۳۱/۱۲- ۳۱/۲۵- ۵۷/۶۳- هود	۲۴- ۲۳/دهر
۳- ۸ تکامل ادیان	
۱۰۶/بقره	۵۵/اسراء
۱۱۰/آل عمران	۱۰۷- ۱۰۵/انبیاء
۳- ۹ تحریم ادیان و انگیزه های آن	
۸۲- ۷۹/بقره	۱۹- ۱۲/مائده
۸۰- ۷۷/آل عمران	۳۵- ۳۰/توبه
۵۴- ۴۴/نساء	۶۰- ۷۰/۵۹- ۶۸/یونس
۴- تاریخ انبیاء - از نوح تا ابراهیم	
۴- ۱ نوح در بستر تاریخ	
۲- ۳/اسراء	۲۶/حدید
۸۳/صافات	
۴- ۲ مبارزه خستگی ناپذیر نوح در یک نگاه	
۲۸- ۱/نوح	۷۵- ۸۲/صافات

۳-۴ موضوعگیری چهره‌های حاکم زمان در برابر نوح

۳۷/فرقان	۶۴-۵۹/اعراف
۱۲۲-۱۰۵/شعراء	۷۴-۷۱/یونس
۱-۱۴/عنکبوت	۴۹-۲۵/هود
۴۶/ذاریات	۷۷-۷۶/انبیاء
۱۴-۹/قمر	۳۰-۲۳/مؤمنون
	۴-۴ پیامبران گمنام
۷۸/نساء	۴۵/مؤمنون
	۳۸/فرقان

۴-۵ درگیری هود با کفر و حاکمیت موجود

۱۴۰-۱۲۳/شعراء	۷۲-۶۵/اعراف
۳۸/عنکبوت	۶۰-۵۰/هود
۱۶-۱۳/فصلت	۴۳-۳۱/مؤمنون
۲۸-۲۱/احقاف	۳۸/فرقان

۴-۶ سقوط عبرت آموز عاد

۴-۵/حاقه	۴۲-۴۱/ذاریات
۱۴-۶/فجر	۲۱-۱۸/قمر

۴-۷ درگیری حاکم بر مستکبران زمان و سقوط عبرت آموز ثمود

۱۴-۱۳/۱۸-۱۷/فصلت	۷۹-۷۳/اعراف
۴۳-۵۴/ذاریات	۶۸-۶۱/هود
۲۳-۳۱/قمر	۳۸/فرقان
۴-۸/حاقه	۱۵۹-۱۴۱/شعراء
۹-۱۴/فجر	۵۲-۴۵/نمل
۱۱-۱۵/شمس	۳۸/عنکبوت

۴ - ۸ زمینه فرهنگی دعوت لوط

۸۴ - ۸۰ / اعراف

۱۷۵ - ۱۶۰ / شعراء

۷۵ - ۷۴ / انبیاء

۵۸ - ۵۴ / نمل

۴۰ / فرقان

۳۰ - ۲۸ / عنکبوت

۴ - ۹ لوط و ارتباط او با حضرت ابراهیم

۷۶ - ۶۹ / هود

۳۱ - ۳۲ / ۲۶ / عنکبوت

۶۰ - ۵۱ / حجر

۳۱ - ۲۴ / ذاریات

۴ - ۱۰ قوم لوط در اوج بی فرهنگی

۸۳ - ۷۷ / هود

۳۵ - ۳۳ / بقره

۷۷ - ۶۱ / حجر

۴ - ۱۱ جمع بندی ماجرای سقوط

۱۳۸ - ۱۳۳ / صافات

۴۰ - ۳۳ / قمر

۵ - تاریخ انبیاء - ابراهیم و پاسداران خط ابراهیم

۵ - ۱ خاطراتی از بعثت ابراهیم و بنای کعبه

۱۴۱ - ۱۲۴ / بقره

۴۱ - ۳۵ / ابراهیم

۵ - ۲ مبارزات در اوج تنهایی

۲۵۸ / بقره

۱۰۴ - ۶۹ / شعراء

۹۰ - ۷۴ / انعام

۲۶ - ۱۶ / عنکبوت

۱۴۰ / توبه

۱۰۰ - ۸۳ / ۱۱۱ - ۱۰۱ / صافات

۵۰ - ۴۱ / مریم

۲۸ - ۲۶ / زخرف

۷۳ - ۵۱ / انبیاء

۵ - ۳ نام و یاد ابراهیم، رمز صلح و وحدت

۱۲۵ - ۱۲۹ / بقره

۱۶۱ / انعام

۶۸ - ۶۵ / آل عمران

۱۲۴ - ۱۲۰ / نحل

- ۷۸/ حج
۴۸-۴۵/ ص
- ۴-۵ پاسداران خط ابراهيم
۱۴۱-۱۳۰/ بقره
۸۴/ آل عمران
۱۶۳/ نساء
۴۰-۳۶/ يوسف
۶۵-۵۴/ مريم
- ۵-۵ يوسف، حماسه اراده و اخلاق و منادی توحيد
۱۰۱-۳/ يوسف
۶-۵ داستان يونس
۱۴۸-۱۳۹/ صافات
۷-۵ ويژگي قوم يونس
۹۸/ يونس
- ۵-۸ ايوب، حماسه شڪيب
۸۴-۸۳/ انبياء
۹-۵ لقمان و پندهای جاويدان
۱۹-۱۳/ لقمان
- ۱۰-۵ شعيب و مبارزه در راه تصحيح روابط و مناسبات اقتصادي بر اساس دعوت به توحيد
۹۳-۸۵/ اعراف
۹۵-۸۳/ هود
- ۶- تاريخ انبياء - نهضت موسي
۶-۱ از تولد تا بلوغ
۴۱-۳۷/ طه
- ۴/ ممتحنه
۷۳-۸۶/۷۱-۸۵/ انبياء
۲۷/ عنكبوت
۱۱۳-۱۱۲/ صافات
۲۶/ حديد
۳۴/ مؤمن
۵۰-۴۸/ قلم
۸۸-۸۷/ انبياء
۴۷-۴۱/ ص
۱۹۱-۱۷۶/ شعراء
۳۷-۳۶/ عنكبوت
۱۳-۷/ قصص

۶- ۲ از بلوغ تا بعثت

۲۸-۱۴/قصص

۶- ۳ هنگامه بعثت

۴۸-۹/طه

۱۲-۷/نمل

۳۵-۲۹/قصص

۳۶-۳۵/فرقان

۱۹-۱۵/نازعات

۱۷-۱۰/شعراء

۶- ۴ مبارزه با فرعون و فرعونیان

۱۷۴-۱۰۲/اعراف

۳۹-۳۶/قصص

۹۳-۷۵/یونس

۴۳-۳۹/عنکبوت

۱۰۳-۱۰۱/اسراء

۲۷-۲۳/مؤمن

۵۶-۴۶/زخرف

۶۳-۴۹/طه

۳۱-۱۷/دخان

۴۸-۴۵/مؤمنون

۳۳-۱۸/شعراء

۶- ۵ تزویرهای فرعون

۱۲۶-۱۰۱/اعراف

۵۱-۳۴/شعراء

۷۶-۶۲/طه

۶- ۶ مؤمن آل فرعون

۴۵-۲۸/مؤمن

۶- ۷ جمع بندی عبرت آموز شکست فرعونیان

۴۲-۴۱/قمر

۹۹-۹۶/هود

۱۲-۹/حاقه

۶۸-۵۲/شعراء

۱۶-۱۵/مزمّل

۱۴-۱۳/نمل

۲۶-۲۰/نازعات

۴۲-۴۰/قصص

۱۴-۱۰/فجر

۴۰-۲۸/ذاریات

۶- ۸ نزول تورات

۲۳-۲۴ / سجده

۴۸-۴۹ / انبیاء

۴۵-۴۶ / فصلت

۴۹ / مؤمنون

۴۳ / قصص

۶- ۹ فتنه های پس از بعثت

۱۴۱-۱۵۴ / اعراف

۹۲-۹۳ / بقره

۳۸-۹۸ / طه

۱۵۲ / نساء

۶- ۱۰ فراز و فرود تاریخ بنی اسرائیل و قانونمندی آن

۳۳-۳۰ / دخان

۱۰۳-۴۰ / بقره

۱۷-۱۵ / جاهیه

۸۱-۷۷ / مائده

۵ / صف

۱۱ / هود

۱۰۴/۴-۸ / اسراء

۶- ۱۱ سرکشی قارون

۷۶-۸۱ / قصص

۶- ۱۲ دریافت مدال افتخار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

۱۱۴-۱۲۲ / صافات

رتال جامع علوم انسانی

۶- ۱۳ تأکید بر پاسداری از خط بعثت

۸۲-۸۰ / طه

۶-۸ / ابراهیم

۶- ۱۴ موسی در مکتب پیر

۸۲-۶۰ / کهف

۷- تاریخ انبیاء - پس از موسی

۷- ۱ تولد شگفتی انگیز عیسی

۹۲-۹۱ / انبیاء

۴۳-۴۸ / آل عمران

۳۷-۱۶ / مریم

۷-۲ نیایش زکریا و ولادت یحیی

۹۰-۸۹/انبیاء

۴۱-۳۷/آل عمران

۱۵-۲/مریم

۷-۳ نقش عیسی در تکمیل رسالت موسی

۲۷/حدید

۵۸-۴۹/آل عمران

۱۴/۶/صف

۱۱۹-۱۰۸/مائده

۶۵-۶۳/زخرف

۷-۴ تبلیغ دعوت عیسی

۳۰-۱۳/یس

۷-۵ دعوت الیاس

۱۳۲-۱۲۳/صافات

۷-۶ داود و سلیمان در صحنه حکومت و قضاوت

۱۴-۱۰/سبا

۱۲/بقره

۲۶-۱۷/۴۰-۳/ص

۸۲-۷۸/انبیاء

۴۴-۱۵/نمل

۷-۷ عزیر، طالوت و جالوت و بلعم

۱۷۸-۱۷۵/اعراف

۲۵۹/۲۵۳-۲۴۶/بقره

۸- تاریخ اسلام

۸-۱ آزار و شکنجه هواداران بعثت

۶۳-۵۷/احزاب

۱۰۷-۱۰۶/نحل

۱۰-۱/بروج

۵-۲/۶۱-۵۷/قصص

۷-۲/۱۰/عنکبوت

۸-۲ تلاش در جهت مخدوش کردن وحی

۲۲۷-۱۹۲/شعراء

۷۵-۷۲/اسراء

- ۲۶/فصلت ۷-۱/۵۲/قلم
- ۲۴/شورا ۵۲-۳۸/حاقه
- ۳۱-۲۹/طور ۳۹-۱۵/تکویر
- ۷-۱/نجم ۱۷-۱۳/طارق
- ۸-۳ توطئه ترور پیامبر و زمينه هجرت
- ۳۰/انفال ۸۸-۸۵/قصص
- ۴۰/توبه ۱۳/محمد
- ۷۶-۷۵/اسراء
- ۸-۴ برخوردار سازنده بامخالفان
- ۸۲-۹۵/۸۰-۹۱/۱۱۹-۱۱۱/۱۴۱-۱۳۵/بقره ۱۹۹-۱۱۳/۱۷۵-۱۷۱/نساء
- ۲۰-۱۹/۷۱-۵۸/۱۹۹-۱۱۳/آل عمران ۱۹-۱۵/۸۶-۸۱/مائده
- ۸-۱۵ احتجاج بامخالفان
- ۲۹-۲۱/۱۰۲/۸۸-۱۱۳/۱۴۱-۱۳۳/بقره ۹-۳/۵/سبا
- ۷۱-۵۸/آل عمران ۸۳-۷۷/یس
- ۱۶۲-۱۵۳/نساء
- ۷۷-۶۴/مائده
- ۱۹۸-۱۹۱/اعراف
- ۷۰-۳۴/یونس
- ۴۷-۳۶/انبیاء
- ۱۰-۷۴/۳-۷۳/حج
- ۹۶-۸۱/مؤمنون
- ۷۳-۶۷/نمل
- ۷۵-۴۷/قصص
- ۶۸-۴۶/عنکبوت
- ۳۰-۲۸/سجده
- ۳۷-۲۱/جاثیه
- ۱۲-۳/احقاف
- ۴۸-۳۰/طور
- ۳۰-۱۹/نجم
- ۸۷-۴۷/واقعہ
- ۸-۵/جمعہ

۸- ۶ جبهه گیریهای تعصب آمیز مخالفان

۸- ۷/جانبیه	۱۲۳- ۷۴/بقره
۸- ۱/ق	۱۲۰- ۱۱۸/آل عمران
۹- ۷/صف	۵۷- ۴۴/نساء
۱۵- ۱/قلم	۵۹/مائده
۳- ۱/معاذ	۵۱- ۴۴/اسراء
۱۱/مزمّل	۴۳- ۴۲/فاطر
۶- ۲۱/۵- ۲۰- ۳۳/۳۱/قیامت	۹- ۷/یس
۲۷/دهر	۲/ص
۱۴- ۱۰/مطففین	۵- ۴/۴۴/فصلت
۱۸- ۹/علق	۳۲- ۲۹/زخرف
۸- ۷ تغییر قبله، دستور جهاد و اعلام برائت از مشرکان و کفار	
۵۲/فرقان	۱۷۶- ۱۴۲/بقره
۹- ۴/محمد	۱۲۹- ۱۱۸/۱۷۴- ۱۶۵/آل عمران
۹- ۷/تحریم	۳۷- ۱/۱۱۳/۱۲۳/توبه انسانی و مطالبات
۶- ۱/کافرون	۴۱- ۳۸/حج
۸- ۸ تدبیر الهی در کشیده شدن مسلمین به میدان جهاد	
۴۴- ۴۳/انفال	۱۳- ۱۵۴- ۱۵۱/آل عمران
۸- ۹ تأکید بر تدارکات جبهه	
۶۰/انفال	۱۵۹/بقره
۸- ۱۰ تأکید بر ارزش جهاد، هجرت و شهادت	
۴۲- ۴۱/نحل	۱۵۷- ۱۵۳/۱۹۵- ۱۸۳/بقره
۴۱- ۳۹- ۶۷/۵۸/حج	۱۴۸- ۱۳۹/آل عمران
۱۲- ۱۰/حدید	۱۰۴- ۹۵/نساء
۴- ۱۳/۱۰/صف	۱۰۰/۱۱۲- ۱۱۰/۱۲۱- ۱۲۰/توبه

- ۵- ۱/ عادیات
- ۸- ۱۱ استقبال از صلح، تأکید بر اتمام حجت و تحریم خونریزی در ماههای حرام
 ۶۲- ۶۱/ انفال
 ۳۷/۶/۵ - ۴۲/۳۶/ توبه
- ۸- ۱۲ پرهیز از تندروی با دشمن
 ۹۴- ۹۲/ نساء
 ۶۰/ حج
 ۸/۲/ مائده
 ۱۲۶- ۱۲۸/ نحل
- ۸- ۱۳ نقش امدادهای غیبی در پیروزی مجاهدان
 ۱۵۴- ۱۴۹/ آل عمران
 ۳۲- ۳۰/ فصلت
 ۲۷- ۲۵/ ۳۲- ۳۱/ ۴۰/ توبه
 ۳۱- ۱۵/ ۴۱- ۳۸/ ۶۰/ حج
 ۱۷/ ۵۰- ۴۴/ قلم
- ۸- ۱۴ فلسفه جهاد
 ۲۳- ۷/ انفال
 ۴۱- ۳۸/ ۶۰/ حج
- ۸- ۱۵ جهادگریزی و نفاق، در رابطه‌ای تنگاتنگ
 ۱۶۸- ۱۵۲/ ۱۸۲- ۱۷۵/ آل عمران
 ۹۸- ۷۱/ نساء
 ۲۶- ۲۰/ مائده
 ۱۲۷- ۳۸/ توبه
 ۵۳/ نور
- ۸- ۱۶ تلاش منافقان در جهت منزوی ساختن دین
 ۷۰- ۶۰/ ۱۵۲- ۱۵۰/ نساء
 ۴۷- ۴۴/ نور
- ۸- ۱۷ رابطه سردمداران نفاق و کفر
 ۱۴۷- ۱۳۸/ نساء
 ۲۲- ۱۴/ مجادله

۸- ۱۸ کافران زورمدار و منافقان زرمند، کانون توطئه برضد بعثت

۱۸۱-۱۸۲ / آل عمران

۴۲-۱۱۰ / توبه

۶۵-۶۶ / یونس

۱۲-۲۴ / هود

۵-۴۳ / رعد

۶-۹۹ / حجر

۱۹-۲۹ / نحل

۹۰-۱۱۰ / اسراء

۱۳۵-۱۳۰ / طه

۱-۹ / انبیاء

۷۰-۷۴ / مؤمنون

۸- ۱۹ جریان خطرناک نفاق

۳-۱۲ / تحریم

۱-۵ / فلق

۸- ۲۰ هشدار به پیامبر

۱۰۵-۱۱۹ / نساء

۵۹-۵۱ / انعام

۸- ۲۱ ابعاد بعثت - انقلاب فرهنگی

۱۷۷- بقره

۱۷۸-۱۸۸ / آل عمران

۴۴-۶۵ / نساء

۵۳-۱ / ۱۵-۸۱ / ۵۹-۸۸ / ۸۶-۱۰۴ مائده

۵۸-۱۰۷ / ۵۱-۱۰۰ / انعام

۵۵-۱۹ / ۵۳-۹۶ / ۹۵-۱۲۲ / توبه

۲۶-۲۰ / ۶۴-۵۷ / ۱۱۸-۱۱۴ / نحل

۴۴-۴۰ / اسراء

۴۶-۲۸ / كهف

۲۲۷-۲۲۴ / شعراء

۴۷-۴۵ / زمر

۳۰-۱۹ / نجم

- ۲۱-۲۰/ حديد
۱۳-۱۰/ صف
۱۱/ جمعه
۵-۴/ قلم
- ۸- ۲۲ ابعادبعثت - تزكیه
- ۱۸۶-۱۸۳/ بقره
۱۳۶-۱۳۳/ آل عمران
۴۲-۳۶/ ۱۲۵/۱۴۹-۱۴۸/ نساء
۱۱/۸/ مانده
۱۰۸/ انعام
۹۷-۹۶/ نحل
۲۲-۲۴/ ۲۳/ ۳۹/ ۵۳/ اسراء
۱۲۷-۱۲۴/ طه
۲۲-۱/ مؤمنون
۷۷-۶۳/ فرقان
- ۸- ۲۳ ابعادبعثت - دگرگونی روابط اجتماعی و سیاسی
- ۱۲۴-۱۲۳/ بقره
۶۳-۴۱/ نساء
۴-۱۶/ ۲۴-۲۳/ ۷۱-۶۷/ ۱۱۴-۱۱۲/ توبه
۴۶-۴۵/ هود
۳-۱/ محمد
- ۸- ۲۴ ابعادبعثت - دگرگونی مناسبات اقتصادی
- ۱۸۶-۱۷۵/ ۱۸۲/ ۱۸۰-۱۸۱/ ۱۸۸/ ۲۴۲/ بقره
۱۳۴-۱۳۰/ آل عمران
۴۰-۳۹/ نساء
۲۹/ روم
۷/ حشر
۲۸-۱/ مطففین
- ۳۲-۱/ عبس
۳۶-۲۹/ مطففین
۸-۱/ تکاثر
۹-۱/ همزه
۱۹-۱۳/ لقمان
۴۴-۷۱/ ۴۱-۶۹/ احزاب
۳۶-۳۴/ فصلت
۱۸-۱۱/ حجرات
۲۴-۲۰/ حديد
۱۱-۹/ مجادله
۳-۲/ صف
۱۰-۹/ منافقون
۱۸-۱۶/ تغابن
۲۲/ مجادله
۱۳-۱/ ممتحنه
۴-۱۵/ ۱۴/ تغابن
۳-۱/ بينه

۸- ۲۵ ابعاد بیعت - قانونگذاری و بی ریزی تمدن اسلامی

۱۷۳-۱۷۱/۱۷۱-۱۸۲/۱۷۸-۲۴۲/۲۱۹ بقرہ ۶-۱/۴۰-۲۸/۵۵-۴۹/احزاب

۲۸۳-۲۸۲/آل عمران ۷/زمر

۵۷-۹۴/۱-۹۲/۱۳۰-۱۲۷/۱۳۵/۱۷۶/نساء ۱۰-۱/حجرات

۷-۱/۴۰-۳۳/۱۰۰-۹۰/مانده ۳۶-۴/نجم

۱۶۴/انعام ۹-۷/الرحمن

۹۷-۹۰/نحل ۴-۱/مجادله

۱۵/اسراء ۹-۱۳/۱-۱۲/ممتحنہ

۴۰-۶۳/۱-۵۸/نور ۷-۱/طلاق

۸- ۲۶ سیرۃ پیامبر - تلاش توانفرسا و تمہد وصف ناپذیر

۳۵-۳۲/مانده ۷۶/یس

۱۲۸/توبہ ۵/معارض

۸-۱/طہ ۱۹/جن

۴-۳/شعراء

۸- ۲۷ سیرۃ پیامبر - مردم گرایی و شرح صدر

۱۵۹/آل عمران ۲۱۵/شعراء

۵۴-۵۱/انعام ۴/قلم

۲۹-۲۸/کہف ۴-۱/انشراح

۸- ۲۸ سیرۃ پیامبر - ریاضت و تہجد

۱۱۵-۱۱۴/ہود ۲۳۰-۲۱۷/شعراء

۹۹-۹۸/حجر ۴۰-۳۹/ق

۷۹-۷۸/اسراء ۴۹-۴۸/طور

۱۳۲-۱۳۰/طہ ۲۶-۲۳/دھر

۸- ۲۹ سیرۃ پیامبر - سازش ناپذیری

۱۱۲-۱۰۹/ہود ۷۵-۷۲/اسراء

۱۵۰/شورا	۱۵-۱۱/۶۶-۶۵/زمر
	۸- ۳۰ آئندہ بعثت
۱۷۳-۱۷۱/صافات	۵۶/مائده
۲۱/مجادله	۶۰/اسراء
۴/جمعه	۳-۲/عنكبوت

۹- فلسفہ تاریخ

۹- ۱ نقش فرشتگان در حرکت جهان، انسان و تاریخ

۶/شورا	۳۴-۳۰/۱۶۱/۲۸۵/بقره
۴-۱/ذاریات	۱۸/۴۶-۳۹/۷۸/۱۲۵-۱۲۴/آل عمران
۴/تحریم	۶۱/۹۳/انعام
۶-۱/مرسلات	۸-۵/۱۳/۴۴-۴۳/۱۵۴-۱۵۱/انفال
۵-۱/نازعات	۲-۱/سبا
	۲-۱/فاطر

۹- ۲ عدم حضور نیروهای اهریمنی در سطوح برین هستی

۱۰-۶/صافات	۱۹-۱۶/حجر
	۵۱-۵۰/کهف

۹- ۳ حضور اهریمن در بستر حرکت انسان

۸۴/مریم	۳۶/۱۰۲/بقره
۴-۳/۵۴-۵۲/حج	۱۵۸/آل عمران
۱۰۰-۹۷/مؤمنون	۱۱۸-۱۱۷/۱۲۱/۱۳۰-۱۲۸/انعام
۲۱/نور	۳۰/اعراف
۲۲۶-۲۲۱/شعراء	۴۸/انفال
۳۸/عنكبوت	۲۲/ابراهيم
۶/فاطر	۶۳-۱۰۰/۹۸/نحل

۶۲/۴۶ زخرف

۹ - ۴ تسخیر دیو

۳۷-۳۸ ص

۹ - ۵ آزادی قانونمند انسان

۹۲-۹۳ انبیاء

۲۱۴-۲۱۳ بقره

۷-۱۲ شورا

۱۰۸-۱۰۹/۹۹/۱۹ یونس

۱۱۸-۱۱۹ هود

۹ - ۶ قانونمندی توفیق و خذلان انسان

۳ هود

۱۹۴-۱۹۵/۱۵۲-۱۵۳/۸۷/۸۶/۵۱-۷۳

۱۸ ابراهیم

۲۷۶/۲۶۱-۲۶۶/۲۴۹-۲۵۱/۲۰۲-۲۰۳ بقره

۲۰ شورا

۱۵۰-۱۸۹/۱۱۳-۱۱۷/۲۱-۲۲ آل عمران

۴۷ محمد

۴۰-۴۳ اعراف

۹ - ۷ برتری عوامل معنوی در مقایسه با امکانات مادی

۵۵-۵۶ مؤمنون

۱۱۶-۱۱۷/۳۳-۵۸/۱۰-۲۷ آل عمران

۲-۷ روم

۱۱ نساء

۶۲-۶۶ انفال

۹ - ۸ نقش جاذبه زور و زر در آزمایش انسان

۳۶ شورا

۱۴-۱۷ آل عمران

۳۲-۳۷ زخرف

۷-۹ کهف

۲۰ فجر

۵۲-۶۵ مؤمنون

۲۵ فصلت

۹ - ۹ مثلث زر و زور و تزویر

۳۴-۳۵ اعراف

۱۶۷-۱۶۵ بقره

۴۷-۵۱ مؤمنون

۷۷ آل عمران

۹- ۱۰ قساوت اجتماعی، زمینه‌ها و پیامدهای آن

۷۵/۷۴-۱۰۷/۷۳-۷۴/بقره

۹- ۱۱ نقش و مسئولیت جامعه در برابر دعوت مصلحان و ناصحان

۱۶۷-۱۶۵/بقره

۳۳-۱۷/دخان

۶۵-۲۰/زخرف

۱۷-۱۶/۳۵-۲۸/جاثیه

۹- ۱۲ نقش تاریخی برگزیدگان

۳۷-۳۰/۱۴۱-۱۲۴/۱۵۰-۱۴۴

۵۹-۷/نمل

۲۵۳-۲۴۶/بقره

۴۳-۳/قصص

۵۴-۳۴/۱۳۴-۱۳۱/۱۶۴/آل عمران

۴۰-۱۴/عنکبوت

۱۰۳-۳۳/اعراف

۱۳۸-۷۵/صافات

۵۰/مریم

۲۶-۴۸/۳۰/ص

۹۱-۴۷/انبیاء

۵۵-۲۳/مؤمن

۵۳-۲۳/مؤمنون

۶۵-۲۶/زخرف

۴۴-۳۵/فرقان

۱۰-۱/فتح

۱۹۴-۱۰/شعراء

۹- ۱۳ زمینه‌های اجتماعی بعثت پیامبران

۱۲۳-۴۰/۱۵۱/بقره

۲۰/مائده

۱۱۰/۱۶۴/آل عمران

۳۳-۳۱/مؤمنون

۹- ۱۴ نفی فردپرستی

۸۳-۷۹/۱۳۴/آل عمران

۱۶/یونس

۱۷۳-۱۷۱/نساء

۸۷/اسراء

۱۱۵-۱۱۹/مائده

۱/۱۱۰/کهف

۳۱/اعراف

۹۳-۸۸/مریم

۹- ۱۵ نقش سازنده رنج و تأثیر مخرب رفاه در حرکت جوامع

۴۹/۶۱/بقره

۱۴۸-۱۴۰/آل عمران

۱۱۰ / یوسف	۹۹-۱۱۹/۹۲-۱۱۷/اعراف
	۹- ۱۶ سیر تکاملی تاریخ
۴۲/نور	۱۰۶-۱۰۵/بقرہ
۱۱-۲/روم	۲۷-۲۶/آل عمران
۲-۱/سبأ	۱۲۳/ہود
۴/فاطر	۱۱/رعد
۵۲/فصلت	۱۷/۲۷-۲۴/۳۹/۴۲/ابراہیم
۳/تغابن	۱۹-۱۱/۱۰۷-۱۰۴/انبیاء
	۶۷-۶۱/حج
	۹- ۱۷ قانونمندی فراز و فرود وانحطاط جوامع
۳۸-۳۹/حج	۱۲۳-۵۰/بقرہ
۴۳-۴۲/۷۷-۷۵/مؤمنون	۱۱۲/آل عمران
۲۰۹-۲۰۸/شعراء	۱۳۱-۶۵/انعام
۴-۵۹-۵۸/قصص	۱۰-۱۰۲/۲-۹۳/اعراف
۳۷-۳۳/۴۰/روم	۱۲/یونس
۲۷/۸-۲۵/۵۴-۴۹/زمر	۲۳-۲۱/۱۱۷-۱۱۶/ہود
۴۹-۵۴/فصلت	۵-۴/حجر
۳۶-۲۷/۴۸/شورا	۵۵-۵۳/۱۱۴-۱۱۲/نحل
۱۱/تغابن	۲۰-۴/۵۸-۶۹/۸۴/اسراء
۲۰-۱۶/فجر	۸۲-۶۰/کہف
	۱۸-۶/انبیاء

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی